

Kommunkansliet

IT-strategi för Fagersta kommun

Kommunfullmäktige har fastställt en vision, *Målbild för Fagersta kommun*, som på en övergripande nivå anger den politiska viljeinriktningen. Kommunens vision är att vara en utvecklande och trygg miljö som ger människor och företag möjlighet att vara aktiva och växande. Bland de prioriterade områdena finns mötesplatser och väl utbyggd infrastruktur.

1. IT-STRATEGINS SYFTE OCH MODELL FÖR UTVECKLINGEN AV IT

IT-strategins syfte är att beskriva hur IT ska bidra till att stödja verksamheterna att uppfylla organisationens styrande dokument och kommunens långsiktiga vision om användningen av IT. Strategin ska även säkerställa tillgänglighet, kvalitet och säkerhet.

Föreliggande strategi syftar även till att beskriva förutsättningar för den tekniska plattformen och klargöra organisation, ansvar och styrning av IT. Dessutom ska dokumentet lägga grunden och ge de yttre ramarna för kommunens fortsatta arbete med IT, vilket kan ske med stöd av verksamhetsspecifika visioner och mål för verksamhetens IT-utveckling.

IT-strategin kompletteras med mer detaljerade riktlinjer och regelverk inom specifika områden som konkretiserar hur strategin ska implementeras.

2. MÅL OCH VISIONER för IT¹

Mål 1

IT ska vara ett viktigt verktyg för kommunen att utvecklas i enlighet med kommunens övergripande mål. Kommunen ska genom IT bidra till att kompetensuppbyggnad, tillgänglighet och nyttjande ges under likartade förutsättningar för kommuninvånare, företag och organisationer.

Mål 2

IT ska bidra till att effektivisera kommunen genom förbättrad service och öppenhet. Kommunen ska använda IT för att öka kvaliteten i tjänsterna och förbättra servicen till medborgare och företag.

Kommuninvånare, företag och organisationer ska stå i centrum för kommunens verksamhet och med IT skall det vara enkelt att komma i kontakt med en serviceinriktad kommunal verksamhet.

¹ Målen anges utan inbördes ordning.

Mål 3

Kommunen vill stärka demokrati och medinflytande genom att erbjuda invånarna möjlighet att enklare nå politiker och tjänstemän med synpunkter och ta del av gemensam information.

Mål 4

Kommunen ska aktivt medverka som samhällsbyggare i informationstekniska frågor.

Det innebär att kommunen planerar för och medverkar till att bygga infrastruktur och engagerar sig i viktiga tillväxtfrågor och utveckling. Kommunen ska ta planeringsansvaret för utbyggnad av IT-infrastrukturen inom kommunens gränser tillsammans med andra på regional och statlig nivå. Kommunen ska verka för att öka takten i infrastrukturutbyggnaden.

Mål 5

Intranätet ska vara den gemensamma plattformen för intern information och hemsidan motsvarande för extern information.

Mål 6

IT ska stödja utveckling och spridning av kunskap i undervisningen.

Mål 7

Koncernperspektivet ska gälla. De övergripande målen omfattar samtliga nämnder och styrelser. Samma IT-standard och säkerhet ska gälla för hela kommunkoncernen.

3. SYSTEMPRINCIPER OCH STRUKTURER

I Fagersta kommun görs en indelning i kommungemensamma system och verksamhetssystem. Den första typen omfattar system som merparten eller alla förvaltningar använder sig av medan den andra typen betecknar system för en viss förvaltnings verksamhet. Varje verksamhet ska förfoga över och äga sina verksamhetssystem, på motsvarande sätt som man förfogar över och äger övriga resurser inom verksamheten.

Som generell regel gäller att kommunen inte ägnar sig åt egen system- eller programutveckling. Varje systemägare ska vid införande pröva möjligheten att söka samarbete med andra kommuner. Behov av IT-stöd ska i första hand tillgodoses med hjälp av standardssystem. Inom ramen för ett standardprogram kan dock en specifik tillämpning eller anpassning tillverkas. Egna anpassningar försvårar normalt uppgraderingar och hämtning samt överföring av lagrad information den dag byte sker till annat IT-stöd. Därför bör egna anpassningar minimeras.

Vid val av system ska vi sträva mot att välja sådana lösningar som bygger på etablerade standarder och som är uppbyggda kring de systemplattformar som stödjer koordinerad kommunikation över flera kontaktkanaler såsom exempelvis webb, e-post, telefon och personligt besök. Integrationen mellan applikationer ska i första hand ske med öppna system via en för kommunen gemensam integrationsplattform.

4. ANSVAR OCH ROLLERKommunfullmäktige

Kommunfullmäktige fastställer kommunens IT-strategi (mål och övergripande riktlinjer för IT-verksamheten).

Kommunstyrelsen

- har det övergripande ansvaret för IT-utvecklingen inom kommunen och beslutar om de åtgärder som bedöms nödvändiga för att uppnå målen.
- är beställare och ägare av de kommungemensamma IT-systemen.
- bestämmer vilka system som ska betraktas som gemensamma.
- beslutar om strategiska ställningstaganden inom IT-området.
- är ägare till och bestämmer utbyggnaden av kanalisation för kommunnätet.
- lägger förslag om kommunövergripande organisation för IT-verksamheten
- ska i samband med budgetprocessen, i sin årliga handlingsplan uppta åtgärder för att uppnå och utveckla IT-strategin.
- ansvarar för att uppföljning av IT-strategin sker en gång per mandatperiod och att IT-strategin är aktuell.
- utser systemägare och systemförvaltare inom kommunstyrelsens verksamhetsområde.

Kommunens ledningsgrupp

Ledningsgruppen har ett strategiskt ansvar för IT-utvecklingen och har att utarbeta och besluta om riktlinjer, regler och rutiner för IT-verksamheten med stöd av IT-strategin.

Nämnd och förvaltning

- Nämnd och förvaltning garanterar att IT-satsningar sker i enlighet med målen i kommunfullmäktiges IT-strategi. Nämnderna beslutar om IT-satsningar i budgetens handlingsplan med IT-strategin som grund. Handlingsplanerna följs upp i samband med årsredovisningen.
- ansvarar för sina egna system i sin roll som systemägare och initierar i budgetens handlingsplan IT-satsningar för sitt område. Förvaltningarna ska särskilt beakta och utreda möjligheter att inrätta e-tjänster inom sitt verksamhetsområde.
- utser systemförvaltare för verksamhetsspecifika system, som svarar för förvaltningen av systemen, utarbetar regler för behörighet till dessa samt ansvarar för utbildningsplanering av systemens användare.
- ansvarar för att intranät och hemsidor är uppdaterade inom sitt område samt att den information som finns där inte strider mot några lagar och bestämmelser.
- beställer genom IT-avdelningen och bekostar kommunikation/nät inom sina lokaler och teknisk utrustning såsom datorer, skrivare m.m..
- beställer och bekostar förvaltningsspecifika programvaror.
- bekostar sin del av IT-avdelningens fördelade kostnader.
- ansvarar för personalens IT-kompetens.
- Nämnderna ansvarar för de personregister (enligt PuL) som förs inom sitt verksamhetsområde.

NVK:s avdelningschef på IT-avdelningen

- Kommunkoncernens IT-samordnare och rapporterar till kommunstyrelsen.
- Tillses att verksamheten bedrivs i enlighet med IT-strategin och att fastställda regler t ex avseende teknisk miljö och säkerhet följs.
- Samordnar systemförvaltning, drift och säkerhetsrutiner liksom ansvaret för uppföljning av IT-verksamheten.
- Verkar för att förvaltningarnas personal har fullgod kompetens i förhållande till de IT-system som används.
- bereder IT-ärenden till kommunstyrelsen i samråd med kommunens ledningsgrupp.
- framlägger, i samband med budgetprocessen, i kommunstyrelsens årliga handlingsplan åtgärder för att uppnå och utveckla IT-strategin.
- är ansvarig för att initiativ tas till att IT-strategin hålls aktuell.
- är sammankallande i IT-gruppen.
- bedömer tillsammans med kommunens ledningsgrupp anpassningsbehov i verksamheten avseende förvaltning, underhåll och utveckling av kommunens gemensamma IT-system.

NVK:s IT-avdelning

- fungerar som Fagersta kommuns centrala kompetenscenter inom IT och ger allmän rådgivning i IT-frågor.
- svarar för anskaffning av datorutrustning. All beställning/inköp av hårdvara ska samordnas via IT-avdelningen.
- svarar för samordning av IT-användningen inom kommunen och mellan Fagersta och Norbergs kommun.
- svarar för kommunsammanbindande nät mellan Fagersta och Norbergs kommuner samt de övriga kommuner dessa ingått samarbete med.
- skall vara förvaltningarnas samrådspartner före inköp av mjukvara, för att förvaltningen ska vara förvissad om att den passar in i kommunens tekniska plattform.
- svarar för driften av gemensamma system och datorer i det administrativa nätet och skolornas elevnät samt ger support till dess användare.
- svarar för kommunnätet fram till anslutningspunkt i respektive byggnad.
- svarar för nät drift, utveckling och utbyggnad av kommunens IT-kommunikation.
- utför felsökning, installationer och annan PC-service, samt support till användarna.

IT-gruppen

- utgör ett forum för erfarenhetsutbyte, gemensam syn inom och mellan förvaltningarna, förankring av IT-frågor och utveckling av IT i verksamheterna
- utvärderar IT-strategin
- tar initiativ i IT-frågor och bereda gemensamma IT-frågor till ledningsgruppen.

Representerade i gruppen är kommunstyrelsens förvaltning, utbildnings- och fritidsförvaltningen, socialförvaltningen och de förvaltningar i övrigt som så önskar samt informatören och NVK:s IT-avdelning. IT-chefen är sammankallande.

Webbgruppen

- verkar för en kontinuerlig utveckling av kommunens webbplats och intranät
- strävar efter att konstruera hemsidan så att tillgängligheten för funktionshindrande blir tillfredsställande.

Chefer och arbetsledare

Chefer på alla nivåer har tillsammans med sina medarbetare ett ansvar för att var och en har den kompetens som behövs för att kunna arbeta effektivt med tillgängligt IT-stöd.

Användaren ansvarar för

- att IT-utrustningen används på föreskrivet sätt
- att han/hon har rätt kompetens för att använda de IT-relaterade verktyg som behövs för tjänsten.
- att utveckla sin kompetens inom IT-området i takt med verksamhetsutvecklingen. Det är också viktigt att alla medarbetare ser möjligheter till utveckling och förbättringar samt för fram dessa.
- att följa de riktlinjer, regler och anvisningar som lämnas bl a avseende säkerhetsinstruktioner och etiska regler.

5. EKONOMISTYRNING

Liksom andra stödfunktioner ska IT, enligt kommunens ekonomistyrningsregler, inte hanteras som fria nyttigheter, utan ska i möjligaste mån hänföras till den verksamhet där de uppstår. IT-avdelningen ska därför fungera som en resultatenhet där avdelningens kostnader debiteras eller fördelas ut på brukarna. IT-avdelningen ska också stå för investeringar i servrar, nätutrustning m.m. samt debitera brukarna kostnaderna för detta. Kapitalkostnaderna för kommunnätet (kommunens fastighetssammanbindande nät för de kommunala verksamheternas behov) är undantagna denna regel. I syfte att stimulera utbyggnaden av IT-stöd står kommunstyrelsen tillsvi-
dare för dessa.

All utveckling ska vara verksamhetsdriven, vilket innebär att varje IT-projekt skall föregås av en analys av verksamhetens behov och krav på nytt och/eller modifierat IT-stöd. Resultatet dokumenteras i en kravspecifikation.

Fullt lönsamhetskrav - identifierade nyttoeffekter i förhållande till kostnad - ska ställas på verksamhetsspecifika system. Den totala systemkostnaden (investeringar/avskrivningar, utveckling, förvaltning, drift och support) ska belasta verksamheten.

6. IT-SÄKERHET

Fullmäktige fastställer en IT-säkerhetspolicy som anger vad som ska uppnås med IT-säkerhetsarbetet. Till policydokumentet finns regler och anvisningar som beskriver hur policyn förverkligas.

7. INFRASTRUKTUR & TEKNISK PLATTFORM

Stadsnät

Fagersta kommun planerar för och medverkar till att bygga infrastruktur genom att samförlägga kanalisation när andra aktörer såsom elnätsägaren, Telia-Sonera och NVK utför egna ledningsarbeten eller andra anläggningsarbeten i Fagersta tätort. Kommunen skall verka för att ett öppet fibernät byggs ut i Fagersta tätort, där olika operatörer tillåts verka i konkurrens. Nringliv och hushåll ska på sikt ha tillgång till den kapacitet som IT-kommissionen föreskriver.

Samtliga mål som gäller för näringsliv och hushåll förutsätter att betalningsviljan finns hos dessa.

Kommunnät

Kommunnätet omfattar kommunikationslänkar mellan fastigheter, där kommunen bedriver

verksamhet av väsentlig omfattning. Nätet utgår från kommunhuset och består av dels ett fiberop-tiskt nät, dels av hyrda punkt-till-punkt förbindelser.

Teknisk plattform

IT-infrastrukturen omfattar hela den fysiska miljön;

- Datacentraler och gemensamma uppkopplingar
- Kommunikationslänkar mellan kommunala fastigheter
- Lokala fastighetsnät
- Teknisk plattform för data, tele och övrig kommunikation.

Fagersta kommun ska ha en enhetlig infrastruktur. Detta ger följande verksamhetsmässiga och ekonomiska fördelar;

- IT-verksamheten kan bedrivas rationellt och med största möjliga kostnadseffektivitet
- Samordning och synergieffekter kan skapas vid såväl upphandling, införande som drift av IT-system.
- Möjliggör integration av tele- och datakommunikationstjänster.

Den tekniska plattformen utgör kommunens standard för infrastruktur, pc och servrar, operativsystem med mera. Strategin för val av teknisk plattform ska sträva efter lägsta möjliga kostnad för Fagersta kommuns organisation som helhet, samtidigt som vi aktivt ska verka för en homogen och enhetlig teknisk miljö i syfte att minimera komplexiteten i nyttjad teknik.

IT-avdelningen fastställer infrastruktur och teknisk plattform, vilket bör följas vid inköp av hård- och mjukvara. Dessa framgår av ett separat dokument "Regler och rekommendationer avseende kommunikation och teknisk plattform för IT inom Fagersta kommun".

8. UTVECKLINGSOMRÅDEN

Nedanstående områden bör vara prioriterade utredningsområden.

24-timmarsmyndighet

24-timmarsmyndighet är en vision om medborgarnas möjligheter att kommunicera med och använda tjänster hos myndigheten dygnet runt. I början kommer det huvudsakligen att vara fråga om förbättrad information men successivt kommer allt fler tjänster att utvecklas som gör det möjligt att nå myndigheten oavsett tid och plats. Samtidigt som 24-timmarsmyndigheten rymmer många möjligheter ställer den också

stora krav på kommunens IT-utveckling. Det handlar om en omfattande förändring av arbetssätt och om systemintegration för att göra visionen möjlig

E-tjänster

e-tjänster omfattar inte bara internet utan även andra servicekanaler som telefon och sms. Allt fler utnyttjar i dag möjligheterna till självbetjäning i kontakterna med myndigheter. Utbudet av tjänster har ökat och fler känner sig trygga med att använda elektroniska medier.

E-handel

E-handel och elektronisk fakturahantering är två metoder för att mer och mer övergå till elektronisk hantering av kommunens inköps- och faktura-hanteringsprocesser.

Genom att scanna in leverantörsfakturer och hantera dem i ett sk workflow-system har företag och kommuner dels sänkt kostnaderna för ankomstregistreringen dels höjt kvaliteten genom att det enkelt går att gå tillbaka och se själva fakturan. Kommunen har beslutat att utreda förutsättningar för att implementera en sådan rutin.

Beslutsstöd

Utvidgat användning av beslutsstöd i form av Rättsnät etc.

GIS (Geografiska Informations System)

Inom kommunförvaltningen kommer GIS att växa fram som ett viktigt område. Oavsett om vi idag inför sådana system eller inte är det viktigt att vi idag lagrar information på ett sådant sätt att det relativt enkelt i en framtid kan samnyttjas med GIS. En studie av detta bör ske.

Kommunkansliet

IT-säkerhetspolicy för Fagersta kommun

(Fastställd av kommunfullmäktige 2007-10-30, § 79)

För att Fagersta kommuns olika verksamheter skall kunna bedriva sin verksamhet så effektivt sätt som möjligt samt tillhandahålla service till medborgarna ställs krav på informationssystemen.

Informationssystemen skall uppfylla verksamheternas krav på:

Sekretess

Säkerställer att ingen obehörig person kommer åt den information som finns i informationssystemet.

Riktighet

Säkerställer att data inte ändras eller modifieras.

Tillgänglighet

Säkerställer att behöriga användare vid behov har tillgång till information och tillhörande tillgångar.

Spårbarhet

Det skall vara möjligt att följa händelser i informationssystemet.

Arbetet med IT-säkerhet skall säkerställa att informationssystemen uppfyller verksamheternas krav.

Genom att omvärlden hela tiden är i förändring krävs att IT-säkerhetsarbetet inom Fagersta kommun är en ständigt pågående process som alltid hålls levande. Genom att följa upp arbetet med kontroller och revisioner kan uppdateringar och förändringar göras vid behov, detta för att upprätthålla en avvägd och kostnadseffektiv säkerhetsnivå.

Ansvaret för IT-säkerheten är kopplat till det allmänna verksamhetsansvaret på alla nivåer. Det betyder att varje person, som är ansvarig för en verksamhet, också är ansvarig för att IT-säkerheten i denna verksamhet uppfyller IT-säkerhetspolicyn och andra tillämpliga styrdokument.

Avdelningschefen vid NVK:s IT-avdelning är direkt under kommunstyrelsen ansvarig för kontroll av IT-säkerhetsarbetet.

Incidenter i behörighetshanteringen skall systematiskt rapporteras till ansvarig verksamhetschef.